

Отже, провівши аналіз, можна дати наступне визначення процесу планування у туризмі - це цілеспрямована діяльність із забезпечення пропорційного й динамічного розвитку галузі туризму або діяльності туристського підприємства, визначення основних параметрів економічної діяльності та фінансово-господарських результатів в майбутньому періоді та досягнення їх з найменшими витратами суспільної праці.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / Бей-дик О. О. – К. : Київ, ун-т, 2001. – 395 с.
2. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посіб. / Т. Г. Сокол. – К. : Музична Україна, 2002. – 256 с.

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ РАД

Дорошенко О. В., канд. наук держ. упр., доц. каф. регіонального розвитку та місцевого самоврядування

Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Україна на сучасному етапі сформувала ефективну модель функціонування місцевого самоврядування на принципах розподілу владних повноважень між центром та регіонами. Впровадження даної моделі має сприяти набуттю міськими радами ознак публічності та прозорості, сформувавши територіальну громаду дієвим політичним суб'єктом. Дослідження функціонування місцевих рад як одного з ключових інститутів локальної демократії потребує подальших ґрунтовних розвідок.

Специфіку спроможності забезпечення функціонування місцевих рад в Україні досліджують сьогодні М. Багмет, В. Гладій, І. Заверуха, І. Дробуш, М. Їжа, Ю. Куц, О. Скаун, В. Теплицька, А. Школик, Б. Шевчук та інші. У сучасних процесах можливості для ефективного функціонування та здійснення своїх функцій міськими радами обмежує відсутність розподілу повноважень між місцевими органами влади та органами державної влади на місцях. Дана проблема вирішується за допомогою принципу субсидіарності [4, с.76].

Принцип субсидіарності, викладений в Європейській хартії місцевого самоврядування, набуває ознак правового статусу європейського законодавства, визначаючи розподіл повноважень різних рівнів публічної влади. Одні автори розглядають його як принцип розподільчої (distributing) влади, тоді як інші – влади виконавчої (exercising).

В Європейській хартії місцевого самоврядування (ст. 4 ч. 3) визначено принцип субсидіарності як пріоритетний принцип у системі органів місцевого самоврядування Європейського Союзу. В хартії зазначено, що «муніципальні

функції здійснюються, як правило, тією владою, яка має найтісніший контакт з громадянином. Наділяючи тією чи іншою функцією інший орган, необхідно враховувати обсяг і характер завдання, а також вимоги досягнення ефективності й економії» [3]. Амстердамський договір додав до Договору про заснування Європейської Спільноти Протокол про застосування принципів субсидіарності та пропорційності, де викладені керівні настанови щодо субсидіарності.

Децентралізація повноважень має відбуватись із урахуванням принципу субсидіарності, тобто таким чином, щоб передавати повноваження на максимально близький до громадянина рівень управління, який при цьому здатний виконати це повноваження ефективніше, ніж інші органи.

Передаючи повноваження від органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування більш високого рівня адміністративно-територіального устрою на більш низький рівень, має бути забезпечено передачу необхідних для цього ресурсів і надано право органу місцевого самоврядування приймати рішення щодо переданих повноважень виходячи із місцевих особливостей [2].

Принцип субсидіарності означає також і зобов'язання влади діяти по відношенню до громади таким чином, щоб надати їй можливість вирішувати місцеві питання самостійно. З цього приводу однією з ключових проблем децентралізації є проблема міжбюджетних відносин. Стратегія вирішення цього питання також раціонально реалізується на підставі зазначеного принципу субсидіарності, хоча при цьому у багатьох країнах спостерігається тенденція концентрації значної частки коштів на центральному рівні. Це часто пов'язано з необхідністю збереження важелів державної влади для реалізації державних пріоритетів на місцевому рівні та з наявністю певного ризику децентралізації.

Незважаючи на те, що принцип субсидіарності знайшов своє відображення у Бюджетному кодексі, він і досі відсутній в чинному Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні». Так, ст. 143 Конституції України, ст. ст. 26-39, 41, 43, 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено повноваження існуючих в Україні органів місцевого самоврядування [6]. У ст. 4 зазначеного Закону викладені основні принципи місцевого самоврядування. Разом з тим, жоден із зазначених правових актів не містить положень, які б розкривали зміст принципу субсидіарності. Згідно з положеннями Закону України «Про органи самоорганізації населення» є тими найближчими до людини органами, які мають певні можливості для залучення жителів до розв'язання питань місцевого значення. Делегування відповідними місцевими радами окремих своїх повноважень органам самоорганізації населення може вважатися певною ознакою впровадження принципу субсидіарності в правову систему України.

Відповідно, у ст. 5 Закону України «Про органи самоорганізації населення», що визначає принципи організації та діяльності органу самоорганізації населення, також відсутні згадування про принцип субсидіарності [7]. У ст. 7 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. [1] закріплює як принцип бюджетної системи засаду субсидіарності, а Концепція

реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р., пропонує провадити розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності [8]. Незважаючи на те, що цей термін уживається в надзвичайно важливій сфері державотворення, усе ще існують прогалини в науково-теоретичному обґрунтуванні поняття та його закріпленні у законодавстві України і, як наслідок, – проблеми з його реалізацією.

Отже, наявність певних доказів втілення принципу субсидіарності у здійсненні органами місцевого самоврядування України своєї діяльності [5]. Внесені зміни до Податкового та Бюджетного кодексів започаткували процес децентралізації, а саме розширення права місцевої влади на власні адекватні фінансові ресурси. У той же час незавершеність процесу об'єднання громад, відсутність досвіду публічного адміністрування, домінування закритості та непрозорості місцевих органів гальмують здійснення перетворень.

Література:

1. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. 2010. - № 50-51. – Ст. 572.
2. Досвід децентралізації у країнах Європи : зб. док. пер. з іноз. мов / Заг. ред. В. Б. Гройсмана. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. – 766 с.
3. Європейська хартія місцевого самоврядування. – С. 246 – 254.
4. Ляпіна К. Рада і депутат: робота в ім'я громади. Залучення громадськості до підготовки та ухвалення рішень органами місцевого самоврядування та розвитку громад / К. Ляпіна, Д. Ляпін. – Київ : Ін-т громадянського суспільства, 2005. – С. 131–143.
5. Мошак О. В. Концептуальні засади реалізації принципу субсидіарності в Україні / О. В. Мошак // Lex portus. – 2018. - № 2 (10). – С. 50-67.
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 24. - Ст. 170.
7. Про органи самоорганізації населення : Закон від 11.07.2001 №2625-III // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 48. - Ст. 254.
8. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р // Офіційний вісник України. - 2014. - № 30. - Ст. 831.
9. Самостійність місцевих влад та розподіл повноважень між ними: організація місцевого самоврядування відповідно до принципів Європейської Хартії місцевого самоврядування : матеріали міжн. конф., м. Київ, 11 – 12 червня 2002 р. / Упоряд.: В Кравченко, М. Пухтинський. – К.: Логос, 2002. – С. 246 – 254.